

Regelbunden tillsyn i Lillåskolan

Förskoleklass

Grundskola 1-4

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Hofors kommun och besökt Lillåskolan den 4 februari 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.Skolinspektionen.se/sv/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen senast den 8 september 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Lillåskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Lillåskolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Lillåskolan

Tabell 1: Antal elever på Lillåskolan

Lillåskolan	Antal elever
Förskoleklass	24
Grundskola 1-4	147

Källa: Skolans egna uppgifter

Till enheten för Lillåskolan hör också tre förskolor, som från och med 1 september 2008 leds av en särskild rektor. Lillåskolans rektor har ansvar för förskoleklassen, grundskolan till och med årskurs fyra och fritidshemsverksamheten. Dessutom har Lillåskolans rektor samordningsansvar för rektorer för förskolor och skolor F-6 i kommunen.

Lillåskolans enhet har en gemensam ledningsgrupp bestående av de båda rektorerna, en specialpedagog, en så kallad pedagogista och två arbetslagsledare. Pedagogistan är utbildad i Reggio Emilia-pedagogiken.

Skolan är organiserad i två arbetslag, förskoleklass till och med årskurs 2 och årskurs 3 till och med årskurs 4. På sikt ska Lillåskolan omfatta även årskurs 5. På skolan finns också en så kallad förberedelseklass, Internationella klassen med 15 elever i årskurserna 1-4.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Kommentar och bedömning:

På Lillåskolan bedrivs ett omfattande arbete för att stödja och utveckla elevernas kunskaper och färdigheter inom ramen för det kommunala fokusområdet Tala- Läsa- Skriva. En systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskaper och färdigheter inom detta område genomförs och dokumenteras. I andra ämnen görs inte några systematiska redovisningar av kunskapsresultaten (se vidare under 1.2.1). Skolinspektionen saknar därför underlag för att bedöma skolans kunskapsresultat i sin helhet.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt läroplanen (Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg) ska lärarna utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Lärarna på Lillåskolan följer generellt upp och utvärderar elevernas kunskapsutveckling i ämnena svenska, matematik, engelska, slöjd samt idrott och hälsa i förhållande till de nationellt fastställda målen. I andra ämnen gör inte alla lärare någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver vidta åtgärder för att förbättra arbetet med att följa upp och utvärdera elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen ska läraren fortlöpande informera eleven och elevens vårdnadshavare om elevens skolgång. Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare samtala om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i relation till målen i läroplanen och kursplanerna. Vid utvecklingssamtalet ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Den individuella utvecklingsplanen kan även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen.

På Lillåskolan upprättas individuella utvecklingsplaner. De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen tagit del av innehåller inte alltid en utvärdering av elevens utveckling i relation till målen i läroplanen och kursplanerna. Några lärare beskriver kunskapsutvecklingen i varje ämne, som eleverna får undervisning i. Andra lärare upprättar individuella utvecklingsplaner där elevernas kunskaps- och färdighetsutvecklingen beskrivs i ämnet matematik och i läs- och skrivutveckling. På Lillåskolan pågår ett utvecklingsarbete som syftar till att de individuella utvecklingsplaner, som ska upprättas i samband med utvecklingssamtalen under vårterminen 2009, ska innehålla en beskrivning av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till målen i alla ämnen och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och utvecklas så långt som möjligt.

Skolinspektionen bedömer att de individuella utvecklingsplaner som upprättats under hösten 2008 inte uppfyller de krav som författningarna ställer.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Inte relevant	Inte relevant

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov**Bedömningspunkter****1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I skollagen (1 kap. 2 §) anges att i utbildningen ska hänsyn tas till elever i behov av särskilt stöd. Vidare anger skollagen (4 kap. 1 §) att särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. På Lillåskolan anordnas undervisningen så att klasserna i årskurs 1 och 2 alltid har två lärare. Därmed anser lärarna och rektorn att det ges förutsättningar för att ge stöd till de elever som har svårigheter i skolarbetet. I årskurserna 3 och 4 erbjuds eleverna särskilt stöd i svenska, matematik och engelska men inte i andra ämnen. I samtal med elever och lärare framkommer t.ex. att det finns elever som bedöms vara i behov av särskilt stöd i idrott och hälsa men som inte får detta. Enligt Skolinspektionens bedömning ges inte särskilt stöd i alla ämnen på Lillåskolan. Detta måste åtgärdas.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I 5 kap. 1 § grundskoleförordningen anges att om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av innehåller inte alltid en tydlig beskrivning av elevens behov och inte heller vilka åtgärder som skolan har för avsikt att sätta in. Skolinspektionen bedömer att skolans åtgärdsprogram inte uppfyller författningens krav. Detta måste åtgärdas.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Efter den 1 januari finns bestämmelserna i två lagar dels i 14 a kap. skollagen angående kränkande behandling, dels i den nya diskrimineringslagen (2008:567) angående diskriminering. Diskrimineringsombudsmannen (DO) ansvarar för tillsyn av diskrimineringslagen. Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom varje särskild verksamhet och varje år upprättas en årlig plan mot kränkande behandling. Denna plan ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska också innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder man avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Det finns inget som hindrar att verksamheten respektive skolan för samman den årliga planen mot kränkande behandling med den likabehandlingsplan, som ska upprättas enligt diskrimineringslagen, till ett dokument. Barn och elever vid den verksamhet för vilken planen gäller ska enligt förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet

med planer mot diskriminering och kränkande behandling medverka vid upprättandet, uppföljningen och översynen av den årliga planen mot kränkande behandling enligt skollagen. Se vidare Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för arbetet med att främja likabehandling (SKOLFS 2006:7).

Skolinspektionen har tagit del av Lillåskolans plan mot kränkande behandling. Planen innehåller dels en beskrivning av skolans policy och vision för arbetet med likabehandling och dels en redogörelse för det regelbundna arbetet med att förebygga kränkningar. Planen innehåller också anvisningar för hur man ska upptäcka, utreda och åtgärda kränkande behandling. Planen innehåller dock inte en redogörelse för vilka konkreta åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under året. En sådan redogörelse förutsätter att man på skolan först gör en kartläggning av den egna verksamheten som man kan utgå från. På Lillåskolan genomförs regelbundet så kallade trygghetsvandringar och regelbundna enkätundersökningar för att mäta elevers och föräldrars uppfattning om skolan som trygg och säker miljö. Vidare har skolan under hösten 2008 genomfört en kartläggning av skolans förutsättningar för att möta elever med funktionshinder. Någon ytterligare systematisk kartläggning av skolans förutsättningar och behov genomförs inte.

Tillsynen visar också att det i planen inte finns några konkreta åtgärder för att aktivt och målinriktat främja jämställdhet mellan flickor och pojkar, och inte heller åtgärder för hur skolan ska bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever, oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning eller sexuell läggning.

Skolinspektionen bedömer att åtgärder behöver vidtas för att skolans plan mot kränkande behandling ska kunna uppfylla författningarnas krav.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Av 2 kap. 15-16 §§ grundskoleförordningen framgår att undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål. Undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas i stället för undervisning i svenska. Beslut om sådan undervisning ska fattas av rektorn. På Lillåskolan anordnas svenska som andraspråk för eleverna i den internationella klassen. För andra elever som bedöms vara i behov av sådan undervisning anordnas detta inte. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver säkerställa att de elever som bedöms behöva undervisning i svenska som andraspråk får det.

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

10 (11)

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar**Bedömningspunkter**

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete**Bedömningspunkter**

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måloppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I Förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. anges i 1 § att skolan årligen ska upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. I 2 § anges att arbetet med kvalitetsredovisning skall främja skolans kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningens nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse. I 3 § anges vidare att kvalitetsredovisningarna ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas. På Lillåskolan upprättas en kvalitetsredovisning som redogör för verksamhetens måluppfyllelse inom områdena Normer och värden, Kunskaper, Elevernas ansvar och inflytande, Skola och hem och Övergång och samverkan. Redovisningen inom varje område upptar beskrivning, resultat och åtgärder. Verksamhetens resultat bedöms utifrån de nationella målen och utifrån kommunala mål. Under området Kunskaper beskrivs och utvärderas verksamhetens resultat företrädesvis i ämnet svenska utifrån resultaten på de mätningar som genomförs enligt de kommunala riktlinjerna för arbetet med Tala, Läsa, Skriva. Kvalitetsredovisningen innehåller också en utvärdering av skolans likabehandlingsplan. Skolinspektionen har tagit del av kvalitetsredovisningar från de senaste tre åren och bedömer att redovisningarnas innehåll och struktur har utvecklats. Skolinspektionen bedömer dock att redovisningen för det senaste året saknar beskrivning, uppföljning och åtgärder för kunskapsresultat i flera av skolans ämnen. Detta behöver åtgärdas.

2009-05-08 Stockholm

Per Eng

Carin Wolf